

RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	24 juni 2024
Voorstelnummer	D760945
Datum raadsvoorstel	14 mei 2024
Portefeuillehouder(s)	Mascha ten Bruggencate
Commissie	Commissie
Datum commissie	11 juni 2024
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Richard Valkering
Datum B&W besluit	
Bijlagen:	

Onderwerp : **Zienswijze jaarrekening 2023, begrotingswijziging 2024 en programmabegroting 2025 RAUM.**

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarrekening 2023 van het RAUM.
2. Een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begrotingswijziging 2024 van het RAUM.
3. De volgende zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting 2025 van het RAUM:
 - a. De raad maakt zich zorgen over de aanhoudende negatieve financiële positie van het RAUM, gezien de voortdurende negatieve jaarresultaten en de afhankelijkheid van incidentele stortingen van de participanten om de begroting sluitend te krijgen.
 - b. Er bestaat nog altijd grote onzekerheid over de realisatie en inkomstenpotentieel van nieuwe inkomstenbronnen zoals recreatiekaarten, reclamezuilen en recreatiearken door het ontbreken van een goed onderbouwde uitwerking. De raad verzoekt het RAUM om de onderbouwing van de inkomstenbronnen met grote spoed te realiseren en deze minimaal voor het zomerreces te presenteren.
 - c. De raad benadrukt de noodzaak voor het RAUM om met een concreter en robuuster plan te komen voor de lange termijn, waarin duidelijke maatregelen en realistische financiële prognoses beter worden uitgewerkt en onderbouwd.
 - d. De raad verzoekt de punten onder c uitgebreid terug te laten komen in de kadernota 2026 en erkent hierbij dat de gemeente Heiloo, ondanks het voornemen om uit het RAUM te treden, verwacht dat deze aandachtspunten grondig worden aangepakt in de tijd dat zij nog deel uitmaakt van het RAUM.
4. Deze zienswijzen door middel van bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van het RAUM kenbaar te maken.

Geheimhouding

☐ Ja ☒ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

In voorliggend voorstel ligt een concept zienswijze aan uw raad voor ten aanzien van de jaarrekening 2023, de begrotingswijziging 2024 en de begroting 2025 van het RAUM. Eén en ander conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen 2019 (FUGR).

Eerder dit jaar heeft uw raad een zienswijze kunnen afgeven op de kadernota van het RAUM. Deze extra zienswijzeprocedure is voortgekomen uit de begin 2018 door uw raad vastgestelde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen' en heeft tot doel de raden vroegtijdig in de gelegenheid te stellen te sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten van het RAUM. De input van de deelnemende gemeenteraden kan op die wijze worden verwerkt in de nu voorliggende begroting 2025.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vormt het wettelijk kader. Daarnaast is de werkwijze vastgelegd in diverse bovenregionale regelingen, te weten de Gemeenschappelijke Regeling zelf, de door de raden in Noord-Holland Noord vastgestelde Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR 2019) en de bovengenoemde notitie 'Informatievoorziening Gemeenschappelijke Regelingen'.

Conform artikel 34b van de Wgr sturen de gemeenschappelijke regelingen uiterlijk op 15 april de jaarstukken en de begroting naar de deelnemende gemeenten. De raden worden in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de ontwerp begroting naar voren te brengen (artikel 35 derde lid).

In artikel 4 van de FUGR is geregeld dat de raden hun zienswijze tot en met 25 juni kenbaar kunnen maken aan de gemeenschappelijke regelingen. Eveneens regelt de FUGR in aanvulling op de Wgr dat eenzelfde procedure geldt ten aanzien van de jaarstukken.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Algemene informatie

Het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) heeft op 12 april 2023 de financiële jaarstukken toegezonden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Het RAUM wenst de zienswijze voor 25 juni 2023 te ontvangen.

Het RAUM is (financieel) opgesplitst in 2 deelgebieden: A-UM en IJ-Z. Uitgeest maakt onderdeel uit van beide deelgebieden.

Jaarrekening 2023

Het negatieve resultaat is 340.000 euro minder negatief dan begroot (410.000 i.p.v. 750.000). Het resultaat in deelgebied IJ-Z was 220.000 euro positiever en in A-UM 120.000 euro. Voor een groot deel (ongeveer 320.000 euro) is het positieve resultaat te verklaren door het doorschuiven van projecten naar 2024. Dit betreft bijvoorbeeld werkzaamheden bij het Sakerleidam, revitalisatie van Erfgoedpark De Hoop en het uitbreiden van recreatieve voorzieningen bij Uiterdam. Daarnaast was de investering in waterkwaliteitsbeheer lager dan verwacht (90.000 positief).

Het advies is om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarrekening 2023.

(externe) Ontwikkelingen 2023

Het RAUM heeft te maken gehad met de volgende belangrijke ontwikkelingen in 2023:

- De voortzetting van de aandelenverkoop van de uitvoeringsorganisatie Recreatie Noord-Holland, wat invloed heeft op de structurele financiële en operationele planning.
- Een neerwaartse bijstelling van de gemeentefondsuitkering, wat druk zet op de financiële middelen beschikbaar voor recreatieve ontwikkelingen.
- Toenemende spanningen rondom stikstofproblematiek, woningbouw, klimaatverandering en waterbeheer, die direct interacteren met de recreatieve opgaven van het RAUM.
- Een groeiende maatschappelijke tendens waarbij recreatieve voorzieningen onder druk staan door afwegingen die gemaakt moeten worden met betrekking tot natuurbehoud en -ontwikkeling.

Locatieontwikkelingen 2023 Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 14 december 2022 de bijgewerkte versie van het Uitvoeringsprogramma van het RAUM goedgekeurd. Dit programma benoemt diverse projecten binnen de deelgebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer (A-UM) en IJmond-Zaanstreek (IJ-Z), waarbij elk gebied een specifiek budget heeft toegewezen gekregen voor de realisatie van projecten die de in de visie verwoorde ambities ondersteunen.

Gedurende 2023 zijn significante ontwikkelingen waargenomen bij de volgende projecten binnen deze gebieden:

- Erfgoedpark De Hoop: In maart 2023 is de implementatie van de verbeteringen gestart, na goedkeuring van de subsidievoorwaarden door de gemeente Uitgeest en het recreatieschap in het voorgaande jaar. Deze ontwikkelingen zullen bijdragen aan de inrichting van nieuwe recreatieve faciliteiten, waaronder een informatiecentrum binnen de historische houtdroogloods.
- Woudhaven: Verdere stappen in de revitalisatie van Woudhaven hebben plaatsgevonden, met goedkeuring van de ruimtelijke onderbouwing door de gemeente Castricum. Overeenkomsten over beheer en onderhoud zijn vastgesteld, en een veerdienst is geïmplementeerd die de wal met het eiland verbindt, wat de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het gebied aanzienlijk verbetert.
- Dorregeest: Na goedkeuring van de bestemmingsplannen in de zomer van 2023, zijn in deze regio verbeteringen doorgevoerd die de waterkwaliteit ten goede komen, deel uitmakend van het project Vitaal Platteland. Verder zijn er faciliteiten zoals een trailerhelling en een hondenstrandje aangelegd en zijn er stappen gezet om een horecalocatie te realiseren die kan dienen als uitvalsbasis voor watersportactiviteiten en verblijfsrecreatie.

Begrotingswijziging 2024

Na de begrotingswijziging zijn de lasten ongeveer 500.000 euro hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Dit is voornamelijk te wijten aan projecten die van 2023 naar 2024 zijn doorgeschoven (zie ook jaarrekening 2023) en de daarmee gepaard gaande inzet van Recreatie Noord-Holland (RNH). Daarnaast zijn diverse posten, zoals groot- en dagelijks onderhoud, opgehoogd en geïndexeerd. Er is ook extra inzet geweest van het Routebureau, wat ongeveer 70.000 euro heeft gekost. De begrotingswijziging heeft niet geleid tot een aanpassing van de bijdrage van de participanten. Echter, de reserves staan hierdoor extra onder druk.

Het advies is om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de begrotingswijziging 2024.

Programmabegroting 2025

De programmabegroting voor 2025 is formeel sluitend gepresenteerd. Echter, er wordt een financieel nadeel verwacht van 320.000 euro. Zowel de baten als de lasten liggen in 2025 aanzienlijk hoger dan in het voorgaande jaar. Dit komt grotendeels door incidentele kosten verbonden aan diverse projecten.

Begin dit jaar heeft uw raad de volgende zienswijze afgegeven ten aanzien van de kadernota 2025 van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer:

- a. de raad uit zijn bezorgdheid over de hardheid van een aantal geprojecteerde inkomstenbronnen
- b. en aanzien van deze inkomstenbronnen wordt verzocht zo uiterlijk voorafgaand aan de vaststelling van de programmabegroting 2025 gemeenschappelijke Regeling RAUM inzicht te bieden in de hardheid van de cijfers.
- c. daarnaast wordt uiterlijk voorafgaand aan de vaststelling van de programmabegroting 2025 gemeenschappelijke regeling RAUM verzocht om inzicht te geven in mogelijke besparingen
- d. voor het overige een positieve zienswijze af te geven, met inachtneming van de aangenomen motie van de raad d.d. 09-11-2023 dat tegenvallers primair moeten worden opgevangen in de eigen begroting van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling

In de programmabegroting 2025 is voor het deelgebied A-UM nog geen sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd. Het financieel duurzaam evenwicht blijft grotendeels afhankelijk van het uitvoeringsprogramma, dat is vastgesteld, maar waarvoor de projecten binnen A-UM nog moeten worden uitgewerkt qua kosten, opbrengsten, participatie, risico's, en haalbaarheid. Tijdens de AB-vergadering op 10 mei 2024 zal worden voorgelegd om in te stemmen met de voorwaarden en planning voor het uitwerken van de financiële scenario's. Een eerste basis is gelegd met het schetsen van drie scenario's die verder worden ontwikkeld met als uitgangspunt het vastgestelde Uitvoeringsprogramma. Er wordt onderzocht welke incidentele kosten en opbrengsten nodig zijn om de projecten te realiseren en welke structurele opbrengsten daartegenover staan. De balans tussen kosten en baten zal ook extra inkomstenbronnen omvatten zoals betaald parkeren, doorrekenen van toeristenbelasting, en besparingen op kosten van beheer en onderhoud. Indien het AB hiermee instemt, wordt een definitieve meerjarenraming gepresenteerd in de kadernota 2026 van het RAUM.

Het college benadrukt opnieuw het belang van het realiseren van een sluitende meerjarenbegroting. De reserves worden steeds krappere en de dreiging van ministerieel ingrijpen neemt toe als de meerjarenbegroting langdurig niet in orde is. Een positieve meerjarenraming is essentieel voor een financieel gezond recreatieschap dat ten goede komt aan onze inwoners. Het advies is daarom om de zienswijze af te geven zoals geformuleerd in het voorgesteld besluit.

Visie RAUM

Het Algemeen Bestuur heeft in 2018 besloten te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor het gehele recreatiegebied RAUM.

Om uiteindelijk te komen tot een duurzame toekomstvisie, kortweg: van ambitie (2018), visie (2019-2021) naar uitvoeringsprogramma (2021) naar realisatie (2022-2030).

Op 2 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur de Conceptvisie vastgesteld. Op 7 juli 2021 is de definitieve visie vastgesteld en datzelfde gold voor het bijbehorende uitvoeringsplan (1 december 2021). Dit uitvoeringsplan beschrijft de gewenste ontwikkelingen die het recreatieschap actief oppakt, aan de hand van uitvoeringsdoelen en acties in de diverse deelgebieden en op thema's (bijv. natuurontwikkeling, routes, historie).

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Het college heeft geen alternatieven overwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De voorgestelde zienswijze is opgesteld voor de gemeente Heiloo. De zienswijze is UCH-breed afgestemd om waar mogelijk en wenselijk gezamenlijk op te trekken richting het RAUM.

RISICO'S

De weerstandscapaciteit (algemene reserve) van 44.880 euro blijft onder het benodigde weerstandsvermogen van 713.450 euro. Het bestuur van het RAUM heeft eerder besloten een beperkte algemene reserve aan te houden, met een norm van maximaal 2,5% van de lasten. De verwachte lasten in 2025 zijn 3.996.777 euro, waardoor dit uitgangspunt wederom niet wordt gehaald. De weerstandscapaciteit blijft daardoor laag, en de participanten dragen het financiële risico voor eventuele lasten die de algemene reserve (in de toekomst) overschrijden.

De Bestemmingsreserve A-UM wordt eind 2025 begroot op 145.000 euro. De verwachte onttrekking van deze reserve over 2025 is 140.000 euro. Hierdoor staan de financiële reserves onder druk, en er zullen bestuurlijke keuzes gemaakt moeten worden om een negatieve reserve te voorkomen.

FINANCIËN

De programmabegroting voor 2025 is sluitend. Op dit moment is er geen aanleiding om de participantenbijdrage te wijzigen, afgezien van de jaarlijkse indexatie. De jaarlijkse bijdrage van de participanten is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente.

Gezien de prognoses van de onttrekkingen voor 2025 en daarna is de verwachting dat de reserves van het deel A-UM tegen 2026 uitgeput zullen zijn. Daarom is het noodzakelijk dat in de kadernota van 2026 een positieve meerjarenraming wordt gepresenteerd.

Participantenbijdrage onderdeel A-UM

Participant	Bijdrage 2024	Bijdrage in 2025
Provincie Noord-Holland	663.463	704.598
Gemeente Beverwijk	57.988	57.988
Gemeente Heemskerk	39.105	41.530
Gemeente Uitgeest	70.117	74.464
Gemeente Alkmaar	95.742	101.678
Gemeente Zaanstad	319.593	339.408
Gemeente Castricum	70.117	74.464
Gemeente Heiloo	32.362	34.368
Totaal	1.348.487	1.617.093

Participantenbijdrage IJ-Z

Participant	Bijdrage 2024	Bijdrage in 2025
Provincie Noord-Holland	245.470	260.689
Gemeente Beverwijk	66.781	70.921
Gemeente Heemskerk	58.941	62.595
Gemeente Uitgeest	20.970	22.270
Gemeente Zaanstad	97.795	103.858
Totaal	489.957	520.333

DUURZAAMHEID

N.v.t.

PARTICIPATIE

N.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming wordt het dagelijks bestuur van het RAUM per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze.

BIJLAGEN

1. Zienswijzebrief.
2. Raadsbesluit
3. Aanbiedingsbrief RAUM.
4. Jaarrekening 2023.
5. Begrotingswijziging 2024.
6. Begroting 2025.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester